ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.11.2020
COM(2020) 729 final

2020/0325 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου όσον αφορά την έκδοση απόφασης σχετικά με την εξαίρεση ορισμένων αγορών τροφίμων από την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγής

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) σχετικά με πρόταση που αποσκοπεί στην εξαίρεση από την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγών, των αγορών τροφίμων που πραγματοποιεί το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων για ανθρωπιστικούς μη εμπορικούς σκοπούς.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Σκοπός της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου είναι να εξουσιοδοτηθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει, εξ ονόματος της Ένωσης, την απόφαση που θα ληφθεί στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ιδρύθηκε με τη συμφωνία του Μαρακές (εφεξής: «συμφωνία ΠΟΕ») η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω συμφωνίας.

2.2. Υπουργική συνδιάσκεψη και Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, η υπουργική συνδιάσκεψη είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, στα διαστήματα μεταξύ των συνόδων της υπουργικής συνδιάσκεψης, τις αρμοδιότητες αυτής αναλαμβάνει το Γενικό Συμβούλιο.

Δυνάμει του άρθρου IX παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, τα όργανα του ΠΟΕ επιδιώκουν να λαμβάνουν τις αποφάσεις τους με συναίνεση.

2.3. Η προβλεπόμενη πράξη του Γενικού Συμβουλίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Το άρθρο XI παράγραφος 2 στοιχείο α) της GATT του 1994 επιτρέπει στα μέλη του ΠΟΕ να επιβάλλουν απαγορεύσεις εξαγωγής και περιορισμούς σε γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων για ανθρωπιστικούς σκοπούς, με την επιφύλαξη των κανόνων που ορίζονται στο άρθρο 12 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία.

Στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, ορισμένα μέλη του ΠΟΕ επανήλθαν στην εφαρμογή εξαγωγικών περιορισμών ή απαγόρευσης στα γεωργικά προϊόντα.

Το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ, κατά τη σύνοδό του τον Δεκέμβριο 2020, ή σε μεταγενέστερη σύνοδο το 2021, μπορεί να κληθεί να εκδώσει απόφαση με στόχο την εξαίρεση από την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγών των αγορών τροφίμων που πραγματοποιεί το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων για ανθρωπιστικούς μη εμπορικούς σκοπούς.

Η πρόταση υποβάλλεται ενόψει της κρίσιμης ανθρωπιστικής στήριξης που παρέχεται από το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα, η οποία κατέστη πιο επείγουσα λόγω της πανδημίας COVID-19 και άλλων κρίσεων.

Οι αποφάσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ λαμβάνονται με συναίνεση. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο πρέπει να εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ για να εξουσιοδοτήσει την ΕΕ να συναινέσει.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να δοθεί η δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση να συναινέσει σχετικά με την έκδοση απόφασης για την εξαίρεση από την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγών των αγορών τροφίμων για μη εμπορικούς ανθρωπιστικούς σκοπούς που πραγματοποιεί το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων, ενδεχομένως ήδη κατά τη σύνοδο του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ τον Δεκέμβριο 2020 ή σε μεταγενέστερη σύνοδο του Συμβουλίου το 2021.

Από την άποψη της Ένωσης, η έγκαιρη απόφαση του Συμβουλίου να συναινέσει επί του θέματος στο Γενικό Συμβούλιο είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της θέσης της ΕΕ στον ΠΟΕ, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη το επείγον ανθρωπιστικό πλαίσιο του ζητήματος λόγω της πανδημίας Covid-19.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η Υπουργική Συνδιάσκεψη του ΠΟΕ είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα τη συμφωνία ΠΟΕ, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 1 της εν λόγω συμφωνίας, είναι αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων τα οποία καλύπτονται από οποιαδήποτε πολυμερή εμπορική συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, στα διαστήματα μεταξύ των συνόδων της Υπουργικής Συνδιάσκεψης, τις αρμοδιότητες αυτής αναλαμβάνει το Γενικό Συμβούλιο.

Οι προβλεπόμενες πράξεις που αναφέρονται ανωτέρω συνιστούν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, καθώς ενδέχεται να επηρεάσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ένωσης.

Η προβλεπόμενη πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης

πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος ή κύρια, ενώ ο άλλος ή η άλλη έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική.

Συνεπώς, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Δεδομένου ότι η πράξη του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ θα συμπληρώσει τη συμφωνία ΠΟΕ μέσω της εξαίρεσης των τροφίμων που αγοράζονται από το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων για μη εμπορικούς ανθρωπιστικούς σκοπούς, κρίνεται σκόπιμο η πράξη να δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, μετά την έκδοσή της.

2020/0325 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου όσον αφορά την έκδοση απόφασης σχετικά με την εξαίρεση ορισμένων αγορών τροφίμων από την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγής

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 22 Δεκεμβρίου 1994 συνήφθη από την Ένωση η συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («συμφωνία ΠΟΕ») με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου[1] και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

(2) Δυνάμει του άρθρου IV παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, η υπουργική συνδιάσκεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («ΠΟΕ») είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, τα καθήκοντα της Υπουργικής Συνδιάσκεψης ασκούνται από το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ στα διαστήματα μεταξύ των συνόδων της Υπουργικής Συνδιάσκεψης.

(4) Δυνάμει του άρθρου IX παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, τα όργανα του ΠΟΕ ακολουθούν, όπου είναι εφικτό, την πρακτική της λήψης αποφάσεων με συναίνεση.

(5) Το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ, κατά τη σύνοδό του τον Δεκέμβριο 2020 ή σε μεταγενέστερη σύνοδό του το 2021, μπορεί να κληθεί να εξετάσει πρόταση που αποσκοπεί στην εξαίρεση των τροφίμων τα οποία αγοράζονται για μη εμπορικούς ανθρωπιστικούς σκοπούς από το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών, από τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς εξαγωγών.

(6) Κρίνεται σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ, δεδομένου ότι η απόφαση που θα εκδοθεί θα είναι δεσμευτική για την Ένωση.

(7) Το άρθρο XI παράγραφος 2 στοιχείο α) της GATT του 1994 επιτρέπει στα μέλη του ΠΟΕ να εφαρμόζουν απαγορεύσεις ή περιορισμούς εξαγωγών σε ειδικές περιστάσεις. Το άρθρο 12 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία καθορίζει πρόσθετες προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται από τα μέλη του ΠΟΕ σε τέτοιες περιπτώσεις. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, τα μέλη του ΠΟΕ έχουν προσφύγει σε

[1] ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1.

τέτοια μέτρα, τα οποία μπορούν επίσης να επηρεάσουν τρόφιμα που αγοράζονται για μη εμπορικούς ανθρωπιστικούς σκοπούς.

(8) Οι αγορές ανθρωπιστικού χαρακτήρα από το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων θα πρέπει να εξαιρούνται από τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς εξαγωγών λόγω της κρίσιμης ανθρωπιστικής στήριξης που παρέχει το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων, η οποία αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

(9) Στο Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ, την Ένωση εκπροσωπεί η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ») κατά τη σύνοδό του τον Δεκέμβριο 2020, ή σε επόμενη συνεδρίαση το 2021, είναι η ακόλουθη:

Εάν επιτευχθεί συναίνεση μεταξύ των μελών του ΠΟΕ σχετικά με την εξαίρεση από την εφαρμογή των απαγορεύσεων ή περιορισμών εξαγωγής, των τροφίμων που αγοράζονται από το Παγκόσμιο πρόγραμμα τροφίμων για μη εμπορικούς ανθρωπιστικούς σκοπούς, η Ένωση συναινεί επίσης. Οι εκπρόσωποι της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ μπορούν να συμφωνήσουν ήσσονος σημασίας αλλαγές στο εν λόγω σχέδιο απόφασης χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος